

Міністерство культури та інформаційної політики України

*Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти*

«СХВАЛЕНО»

Науково-методичною радою
Державного науково-методичного центру
змісту культурно-мистецької освіти
Протокол № 1
від «18» лютого 2022 р.

**Типова навчальна програма з навчальної дисципліни
«УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО»
середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти
з декоративного мистецтва початкового професійного спрямування,
класи декоративного мистецтва**

**Київ
2022**

Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ ДЕКОРАТИВНЕ МИСТЕЦТВО» середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з декоративного мистецтва початкового професійного спрямування, класи декоративного мистецтва. Київ, 2022. 37 с.

Укладачі: **Громова І. М.**, викладач Хмільницької школи мистецтв (Вінницька обл.), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, *координатор групи*;
Балбус Т. А., викладач Кременецької школи мистецтв ім. М. Вериківського (Тернопільська обл.), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, заслужений майстер народної творчості України;
Бережна Н. М., викладач Петриківської дитячої художньої школи імені Т. Я. Пати (Дніпропетровська обл.), член Національної спілки художників України;
Коцовська О. В., директор Львівського фахового коледжу декоративного і ужиткового мистецтва ім. І. Труша, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Рецензенти: **Любас М. А.**, викладач образотворчого мистецтва Музичної школи № 3 (м. Кривий Ріг), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, голова Криворізького осередку Національної спілки майстрів народного мистецтва України;
Овчаренко Л. М., викладач, директор Опішнянського державного художнього ліцею імені Василя Кричевського, спеціаліст вищої категорії, доктор історичних наук, старший науковий співробітник Національного музею-заповідника українського гончарства в Опішному, заслужений працівник культури України.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Типова навчальна програма з навчальної дисципліни «**Українське народне декоративне мистецтво**» (далі – типова навчальна програма) розроблена з урахуванням вимог до обсягу та результатів навчання, передбачених Типовою освітньою програмою середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти з декоративного мистецтва початкового професійного спрямування (наказ Міністерства культури України від 23.07.2019 № 562), містить загальний нормативний зміст, обсяг та нормативні результати навчання учнів українському народному декоративному мистецтву, а також окреслює рекомендовані підходи до планування й організації освітнього процесу в класах декоративного мистецтва. Нормативний зміст навчання за типовою навчальною програмою базується на творчій спадщині самобутнього українського декоративного мистецтва, традиціях та досягненнях його різних видів¹.

Типова навчальна програма може бути основою для розроблення викладачем робочої навчальної програми з навчальної дисципліни «**Українське народне декоративне мистецтво**». У робочій навчальній програмі, розробленій на основі цієї типової навчальної програми, викладач деталізує, конкретизує та адаптує нормативний зміст дисципліни, передбачений типовою навчальною програмою, відповідно до місцевих умов і потреб учня/учениці, визначає організаційні форми проведення та види навчальних занять, комплекс художньо-педагогічних технологій та методів викладання, необхідне методичне забезпечення, форми та засоби контролю якості знань учнів з урахуванням індивідуального підходу. Також викладач може реалізувати власний алгоритм викладання шляхом зміни послідовності викладення навчального матеріалу дисципліни за модулями та/або перерозподілу кількості годин для опанування нормативного змісту навчання, уточнення додаткових обсягів навчального матеріалу та результатів навчання понад визначені типовою навчальною програмою.

Мета вивчення дисципліни орієнтована на: зацікавлення українським народним декоративним мистецтвом як частиною світового та національного мистецтва; ознайомлення з хронологічними етапами його становлення і розвитку, з розмаїттям видів та проявів; формування художнього смаку та розвиток творчого мислення; мотивацію подальшого навчання на поглибленому підрівні початкової мистецької освіти або подальшого здобуття мистецької освіти професійного спрямування в закладах фахової передвищої освіти.

Освітній процес з навчальної дисципліни «**Українське народне декоративне мистецтво**» здійснюється у формі навчальних занять, заходів поточного та підсумкового контролю. Основною формою занять є *груповий урок*. З метою унаочнення навчального матеріалу та кращого його засвоєння рекомендовано за можливості проводити заняття, безпосередньо відвідуючи історичні, етнографічні

¹ У типовій навчальній програмі навчальний матеріал диференційовано за видами декоративного мистецтва.

та художні музеї або здійснюючи віртуальні екскурсії.

Навчання проводиться за *модулями*. Кожен модуль передбачає формування певної частини компетентностей, що стають основою для подальшого навчання та досягнення нормативних навчальних результатів після завершення опанування типової навчальної програми.

Українське народне декоративне мистецтво як багатогранне художнє явище ґрунтується на спадковості традицій та розвивається відповідно до певних історичних періодів. Сучасна потреба в ідентифікації та збереженні українського національного коду акцентує увагу на детальному вивченні кращих зразків народного декоративного мистецтва. Водночас, ознайомлення з особливостями технік декоративного мистецтва інших народів світу надає можливість проаналізувати спільне та відмінне з традиційними українськими, що передбачено в окремих модулях типової навчальної програми й презентовано на прикладах досягнень сучасних українських митців.

Опанування нормативного змісту навчання за типовою навчальною програмою розраховано на мінімальну нормативну кількість навчальних тижнів – 35 тижнів на рік (без урахування канікулярних періодів) та на мінімальний нормативний обсяг часу на опанування програми, що становить для 1 – 5 років навчання – 35 год. на рік (*1 год. на тиждень*).

З метою реалізації індивідуального підходу до кожного/кожної учня/учениці та відповідно до принципів модульної системи навчання в робочій навчальній програмі **загальну кількість навчальних годин** рекомендовано розподіляти на розсуд викладача на:

- поглиблення та вдосконалення набутих навичок та вмій учнів або збільшення часу на вивчення окремих модулів у зв'язку з індивідуальною потребою учня/учениці;
- повторення/закріплення пройденого матеріалу;
- підготовку до контрольних заходів та/або публічних заходів;
- планування та проведення інших форм роботи (відвідування культурно-мистецьких заходів, пов'язаних зі змістом мистецької освіти тощо);
- відпрацювання нормативного змісту навчання через непередбачувані обставини (карантин, хвороба учня/учениці тощо).

Для моніторингу рівня навчальних досягнень учнів застосовуються форми **поточного** та **підсумкового** контролю.

Поточний контроль здійснюється: під час навчальних занять (поурочний контроль); за підсумками кожного модуля (модульний контроль). Поточний контроль може здійснюватися у формі контрольних уроків, тестування. Конкретні форми поточного (поурочного, модульного) контролю визначаються викладачем відповідно до робочої навчальної програми.

Підсумковий річний контроль здійснюється після завершення кожного року навчання у формі **річного контрольного заходу**, що включає результати навчання за типовою навчальною програмою. Рекомендовані форми контрольного заходу: обговорення (дискусія), опитування/колоквиум, вікторина, мистецька

лабораторія, квест, онлайн-чат/форум (обмін думками та враженнями), тестування або інші форми та їх поєднання (на вибір викладача) тощо.

Наприкінці п'ятого року навчання проводиться **підсумковий контроль за результатами опанування типової навчальної програми у формі співбесіди з виконанням творчого завдання** відповідно до навчальної програми. Творче завдання (зокрема, графічна робота, колаж, інсталяція, есе, електронна презентація, робота в матеріалі тощо) може бути підготовлене до підсумкового контрольного заходу або виконане протягом навчальних занять з практичних дисциплін.

Визначення рівня досягнення учнями результатів навчання середнього (базового) підрівня початкової мистецької освіти передбачає оцінювання через виставлення балів (оцінок) у цифровому (числовому) виразі за поділом на 4 рівні: початковий (1 – 3 бали), середній (4 – 6 балів), достатній (7 – 9 балів), високий (10 – 12 балів). Метою оцінювання є визначення рівня навчальних досягнень учня/учениці в оволодінні змістом, визначеним цією типовою навчальною програмою на кожному з етапів навчання (*Додаток 1*).

У *Додатку 2* подано покажчик імен відомих майстрів українського народного декоративного мистецтва.

НОРМАТИВНИЙ ЗМІСТ, ОБСЯГ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Перший рік навчання. Завдання: вивчення особливостей української витинанки та художнього плетіння з природних матеріалів (зокрема, технік/прийомів, матеріалів, інструментів, умов їх підготовки/заготівлі й застосування); опанування провідних орнаментальних мотивів та прийомів стилізації сюжету/образу/форми; ознайомлення з творчістю відомих майстрів українського народного декоративного мистецтва (за вивченими техніками).

Навчальні модулі	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 1. Українська витинанка	Історія виникнення витинанки як виду мистецтва. Папір для виготовлення витинанки та його різновиди (газетний, глянцевий, пакувальний, офісний, кольоровий тощо). Інструменти для витинання (ніж, ножиці, лінійка, штемпеля тощо). Різновиди витинанки	14	Знає та оповідає історію виникнення витинанки. Називає різновиди паперу та інструменти, що застосовуються для витинанки. Розрізняє вивчені види

	<p>(шпалери; стрічки; розети; фіранки; сюжетні; ілюстрації тощо). Класифікація витинанки за технологічними та художніми особливостями (ажурні, силуетні, одинарні, складні (накладні та складені), комбіновані). Використання витинанки в побуті.</p> <p>Відомі майстри української витинанки (М. Руденко, Д. Альошкіна, М. Теліженко та ін.²).</p> <p>Етапи роботи над витинанкою (створення ескізу, складання паперу за задумом/схемою, перенесення малюнка на папір, вирізування та наклеювання на основу).</p> <p>Композиційні особливості витинанки (рівновага, симетрія/асиметрія, контраст/нюанс, ритм, акцент тощо).</p> <p>Традиційна українська символіка кольорів. Гармонійне поєднання кольорів у витинанці. Символіка орнаментальних мотивів у витинанці («дерево життя», «калина», «барвінок», «дуб» тощо).</p> <p>Принципи стилізації мотивів під час роботи над витинанкою (узагальнення та геометризація).</p>		<p>витинанок, вмiє їх класифікувати за технікою виконання, описує варіанти використання в побуті.</p> <p>Знає та називає відомих українських майстрів витинанки.</p> <p>Описує етапи роботи над створенням витинанки.</p> <p>Наводить приклади прояву вивчених законів та засобів композиції у витинанці.</p> <p>Описує традиційну українську символіку кольорів та орнаментальних мотивів.</p> <p>Розрізняє реалістичні та стилізовані зображення мотивів.</p>
--	--	--	---

² У Додатку 2 подано розширений покажчик імен відомих майстрів українського народного декоративного мистецтва за всіма видами технік, що вивчаються протягом 5 років навчання.

Модуль 2. Художнє плетіння з природних матеріалів		17	
2.1. Соломоплетіння	<p>Історія виникнення соломоплетіння.</p> <p>Сучасні українські майстри соломоплетіння (Ф. Данилюк, Г.Кучер, О. Пшеничнюк, Р. Павленко та ін.).</p> <p>Види та властивості соломи. Заготівля, обробка та підготовка до роботи.</p> <p>Різновиди плетіння з соломи (спіральне, пряме, плоске, плетіння «кіска», «зубчаста кіска»; об'ємне плетіння: «ланцюжок», «арабська клітина»).</p> <p>Особливості об'ємно-просторового виробу «Павук з соломи». Аплікація соломкою. Солом'яні іграшки (ляльки, коник, птах тощо). Побутові вироби з соломи (кошики, таця тощо).</p>	6	<p>Знає та оповідає історію соломоплетіння.</p> <p>Називає українських майстрів, які працюють із соломою.</p> <p>Знає та називає види соломи, описує її властивості. Розповідає як заготовлюється та обробляється солома.</p> <p>Знає та називає вивчені різновиди технік плетіння з соломи.</p> <p>Описує декоративні вироби, іграшки та побутові речі, виготовлені з соломи.</p>
2.2. Плетіння з лози, рогами та коріння хвойних дерев	<p>Властивості матеріалів для плетіння: лози, роги та коріння хвойних дерев. Інструменти, способи заготівлі, обробка та підготовка сировини до роботи.</p> <p>Традиційні техніки плетіння (спіральна, хрестоподібна, квадратна, ажурна). Етапи плетіння з лози, роги та коріння хвойних дерев.</p>	7	<p>Називає властивості лози, роги та коріння хвойних дерев; описує інструменти для плетіння, процес заготівлі та підготовки сировини до роботи.</p> <p>Розрізняє вивчені традиційні техніки плетіння на прикладах запропонованих виробів.</p> <p>Описує етапи плетіння.</p>

	<p>Типологія виробів: меблі, декоративна пластика, побутові предмети, кошики, елементи одягу (аксесуари) та іграшки.</p> <p>Українські майстри лозоплетіння, рогозоплетіння та плетіння з коріння хвойних дерев (Г. Педяш, Р. Вронська, Р. Корякіна та ін.).</p>		<p>Називає вивчені типи виробів з лози, рогози та коріння хвойних дерев.</p> <p>Називає вивчених відомих майстрів плетіння.</p>
2.3. Флористика. Спасівський букет	<p>Походження флористики.</p> <p>Матеріали (квіти, гілки, кора дерев, листя, насіння тощо) та інструменти (ножиці, секатор, кусачки, ніж тощо) для флористики.</p> <p>Обов'язкові складники Спасівського букета та їх символіка.</p>	4	<p>Знає та оповідає про походження флористики. Називає інструменти та матеріали, що використовуються в роботі флориста.</p> <p>Описує символіку складників Спасівського букета.</p>
Модуль 3. Споріднені техніки світового декоративного мистецтва (техніки роботи з папером та флористичними матеріалами)	<p>Мотиви витинанок в різних країнах світу (Мексика, Китай, Ізраїль та ін.).</p> <p>Різновиди технік роботи з папером (орігамі; модульна пластика; аплікація; паперові скульптури, рельєфи; вироби з пап'є-маше та гофропаперу; колаж (журнальний живопис); декупаж; торцювання; айріс фолдінг; скрапбукінг; кардмейкінг).</p> <p>Рослини (зокрема, квіти), що є символами різних країн та народів. Поширення технік ікебана та ошибана в Україні.</p>	4	<p>Називає вивчені традиційні мотиви витинанок країн світу.</p> <p>Розрізняє та називає різновиди технік роботи з папером на прикладах запропонованих виробів.</p> <p>Розповідає про рослини (квіти), що є символами різних країн та народів. Називає та розрізняє техніки створення флористичних композицій.</p>
Всього годин у навчальному році:			35

Під час виконання програми **підсумкового річного контролю** учень/учениця:

визначає вивчені види українського народного декоративного мистецтва, знає історію їх походження та висловлює власні судження щодо їх художніх образів;

називає необхідні матеріали та інструменти для витинанки і художнього плетіння із природних матеріалів, а також умови їх застосування;

описує характерні орнаментальні мотиви і традиційні прийоми стилізації, що застосовуються у вивчених видах декоративного мистецтва;

називає видатних майстрів витинанки та художнього плетіння із природних матеріалів.

Другий рік навчання. Завдання: вивчення особливостей українського декоративного розпису, писанкарства та гутництва (зокрема, технік/прийомів, матеріалів, інструментів, умов їх підготовки й застосування); опанування провідних орнаментальних мотивів та прийомів стилізації сюжету/образу/форми; ознайомлення із творчістю відомих майстрів українського народного декоративного мистецтва (за вивченими техніками).

Навчальні модулі	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 4. Український народний розпис	<p>Історія українського народного розпису.</p> <p>Особливості технологічного процесу розпису (інструменти, підготовка, ґрунтування тощо) залежно від матеріалу, на якому виконується (папір, дерево, скло, кераміка, метал тощо).</p> <p>Композиційні особливості декоративного розпису (рівновага, пропорції, симетрія/асиметрія, контраст/нюанс, ритм, акцент тощо).</p> <p>Регіональні особливості українського народного розпису (Петриківка</p>	16	<p>Знає та оповідає історію українського народного розпису.</p> <p>Описує особливості технологічного процесу народного розпису залежно від матеріалу виконання.</p> <p>Розповідає про вивчені композиційні особливості декоративного розпису.</p> <p>Називає вивчені осередки українського народного розпису та описує їх</p>

	<p>Самчиківка, Бубнівка, Косів, Яворів, Васильків тощо).</p> <p>Відомі майстри українського народного розпису (М. Тимченко, В. Раковський, М. Муха, В. Парахін, В. Соколенко та ін.).</p>		<p>композиційно-технічні відмінності.</p> <p>Називає вивчених відомих майстрів українського народного розпису.</p>
<p>Модуль 5. Писанкарство України</p>	<p>Історія писанкарства. Міфи та легенди про писанки.</p> <p>Символіка знаків в писанкарстві (приклади знаків за регіонами). Регіональні особливості писанкарства (символи та кольори).</p> <p>Технологія виготовлення крашанки, дряпанки, крапанки, писанки, мальованки тощо.</p> <p>Різновиди схем заповнення малюнком орнаментованих яєць (меридіанне, «барильце», «сорококлин», «саква-бесага», «павучок» тощо).</p> <p>Відомі українські майстри-писанкарі (В. Манько, М. Верхова, Т. Городецький та ін.).</p> <p>Декоративні композиції з писанок та додаткових матеріалів («гердан», «дзвони», «хрести» тощо).</p>	<p>13</p>	<p>Знає історію писанкарства, оповідає міфи та легенди про писанки.</p> <p>Знає та описує символіку вивчених писанкових знаків.</p> <p>Описує регіональні відмінності українських писанок.</p> <p>Описує відмінності вивчених технік писанкарства.</p> <p>Знає та розрізняє вивчені схеми орнаменталії яєць.</p> <p>Називає вивчених відомих українських майстрів-писанкарів.</p> <p>Описує призначення декоративних композицій з писанками.</p>
<p>Модуль 6. Гутництво</p>	<p>Історія виникнення і традиції гутного ремесла в Україні.</p> <p>Матеріали та інструментарій для виготовлення скла (гутна</p>	<p>6</p>	<p>Знає та оповідає історію виникнення гутного ремесла.</p> <p>Знає та описує матеріали, інструменти й технологію виробництва скла.</p>

	<p>піч, залізна трубка з дерев'яним мундштуком тощо).</p> <p>Технологія виготовлення скла способом вільного видування.</p> <p>Осередки гутництва в Україні (Львів, Київ тощо).</p> <p>Відомі українські художники-склярі (Андрій та Михайло Бокотей, Р. Петрук та ін.).</p>		<p>Називає вивчені осередки гутництва в Україні.</p> <p>Називає вивчених відомих українських художників-склярів.</p>
Всього годин у навчальному році:		35	

Під час виконання програми **підсумкового річного контролю** учень/учениця:

визначає вивчені види українського народного декоративного мистецтва, знає історію їх походження та висловлює власні судження щодо їх художніх образів;

називає необхідні матеріали та інструменти для декоративного розпису, писанкарства і гутництва, а також умови їх застосування;

описує характерні орнаментальні мотиви і традиційні прийоми стилізації, що застосовуються у вивчених видах декоративного мистецтва;

називає провідні осередки українського декоративного розпису, писанкарства та гутництва, а також їхніх видатних майстрів.

Третій рік навчання. Завдання: вивчення особливостей українського художнього текстилю, бісероплетіння та народної іграшки (зокрема, технік/приймів, матеріалів, інструментів, умов їх підготовки/заготівлі й застосування); опанування провідних орнаментальних мотивів та прийомів стилізації сюжету/образу/форми; ознайомлення із творчістю відомих майстрів українського народного декоративного мистецтва (за вивченими техніками).

Навчальні модулі	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 7. Український художній текстиль		11	
7.1. Художнє ткацтво, килимарство та коцарство	Зародження і розвиток ткацтва, килимарства та коцарства.	7	Знає та оповідає історію зародження і розвитку ткацтва, килимарства та коцарства.

	<p>Сировина, обладнання, інструменти та матеріали для роботи.</p> <p>Типологія виробів художнього ткацтва (крайки, рушники, плахтові тканини тощо) та килимарства (доріжки, верети, гобелени, шпалери, килими, ліжники, коци тощо).</p> <p>Техніки ткання: лічильна, гребінкова, ворсова тощо.</p> <p>Композиційні особливості художнього ткацтва (пластичність, фактурність, ритмічне вирішення декору, масштабність, колорит).</p> <p>Центри художнього ткацтва, килимарства та коцарства в Україні та асортимент їхніх виробів (Решетилівка, Клембівка, Мала Смілянка, Богуславка, Харківщина, Волинь тощо).</p> <p>Відомі українські майстри художнього ткацтва (С. Шабатура, Н. Паук, О. Пілюгіна, І. Шегда та ін.).</p>		<p>Описує властивості сировини, особливості застосування інструментів та обладнання для художнього ткацтва.</p> <p>Називає традиційні та сучасні вироби художнього ткацтва, килимарства та коцарства.</p> <p>Називає вивчені техніки ткання.</p> <p>Описує композиційні особливості та засоби виразності виробів художнього ткацтва.</p> <p>Називає вивчені центри українського художнього ткацтва, килимарства та коцарства; описує асортимент їхніх виробів.</p> <p>Розповідає про вивчених відомих українських майстрів художнього ткацтва.</p>
<p>7.2. Художнє валяння вовни</p>	<p>Історія зародження та розвитку валяння вовни.</p> <p>Види вовни: овеча (кардочес, слівер, гребінна мериносова), верблюжа³ (кашемір, тайлак тощо), альпака тощо.</p>	<p>2</p>	<p>Знає та оповідає історію зародження та розвитку валяння.</p> <p>Описує вивчені види вовни та способи її валяння.</p>

³ Вказані нижче види вовни застосовуються для валяння в різних країнах світу.

	<p>Способи валяння (сухе та мокре валяння).</p> <p>Матеріали та інструменти для валяння (вовна, голка, ножиці, плівка тощо).</p> <p>Традиційні (лейбик, дерга, гугля тощо) та сучасні (іграшки, прикраси, сумки, одяг тощо) вироби в техніці валяння.</p> <p>Українські майстри художнього валяння вовни (О. Сокол, О. Кравчинська та ін.).</p>		<p>Називає матеріали та інструменти для валяння.</p> <p>Описує традиційні та сучасні вироби, що виготовлені в техніці валяння.</p> <p>Називає вивчених відомих українських майстрів художнього валяння з вовни.</p>
7.3. Художнє в'язання	<p>Історія техніки в'язання та її розвиток.</p> <p>Інструменти (гачок, спиці, човники, голки тощо) та матеріали (вовна, бавовна, шовк, джгут, мотузка тощо) для в'язання.</p> <p>Різновиди в'язаних візерунків (гладкі, рельєфні, ажурні тощо).</p> <p>Традиційний (головні убори, панчохи, рукавиці, серветки, накидки, шалі) та сучасний асортимент в'язаних виробів (светри, сукні, штани, пальта, сумки, іграшки, скатертини).</p>	2	<p>Знає історію техніки в'язання та оповідає про форми її розвитку.</p> <p>Називає інструменти та матеріали для в'язання.</p> <p>Описує вивчені різновиди в'язаних візерунків.</p> <p>Наводить приклади традиційних та сучасних в'язаних виробів.</p>
Модуль 8. Українська народна вишивка	<p>Історія виникнення та розвитку вишивання в Україні.</p> <p>Варіанти застосування української вишивки: в обрядах, інтер'єрі, побуті, одязі.</p>	10	<p>Знає та оповідає історію виникнення й розвитку вишивання в Україні.</p> <p>Знає як класифікується українська вишивка за призначенням.</p>

	<p>Види традиційних українських рушників (божник, утирач, плечовий, хлібник тощо). Призначення вишитих сорочок (обрядова, святкова, буденна).</p> <p>Види тканин для вишивання (ляна, конопляна тощо). Матеріали (нитки, бісер, стрічки, блискітки тощо) та приладдя (голки, ножиці, п'яльця тощо) для вишивання.</p> <p>Основні види вишивальних швів (шви по вільному контуру та лічильні).</p> <p>Техніки вишивання в українській народній вишивці (гладь, мережка, «лиштва», «вирізування» тощо).</p> <p>Регіональні особливості орнаментальних мотивів в оздобленні виробів вишивкою в Україні (Середнє Подніпров'я, Полісся, Поділля, Південь України, Карпати і Прикарпаття тощо).</p> <p>Вишивка ручна та машинна. Розшивка бісером та нетрадиційними матеріалами (гудзиками, кісточками, металевими кільцями тощо). Відомі українські майстри народної вишивки (А. Кісь, Н. Вакуленко, Л. Пілюгіна та ін.).</p>	<p>Описує вивчені види українського рушника та вишиванки.</p> <p>Називає тканини, матеріали та інструменти для вишивання.</p> <p>Розрізняє техніки вишивання різними швами на прикладах запропонованих виробів.</p> <p>Називає вивчені види вишивання за техніками виконання.</p> <p>Знає та описує регіональні особливості орнаментальних мотивів у традиційних вишитих виробках.</p> <p>Розрізняє ручну та машинну вишивку, розшивку бісером та нетрадиційними матеріалами.</p> <p>Називає вивчених відомих українських майстрів народної вишивки.</p>
--	--	--

<p>Модуль 9. Українське бісероплетіння</p>	<p>Історичне коріння плетіння з бісеру та його поширення в Україні.</p> <p>Різновиди бісеру: за матеріалом виготовлення (скло, метал, кістка, камені, коралі, перли, кераміка тощо), за формою (круглий, «рубка», «рис» тощо).</p> <p>Матеріали та інструменти для плетіння з бісеру (голки, нитки, волосінь, ножиці, дріт, щипці тощо).</p> <p>Традиційні способи нанизування бісеру: «на одну нитку» (прийомами «сіточка», «щільники» та «мозаїка») та «на декілька ниток» (прийомами «у хрестик» і «сіточка»).</p> <p>Українські народні прикраси з бісеру («молодиця», монисто, селянка-комір, гердан, «торочка», криза, крайка тощо).</p> <p>Регіональні особливості народних прикрас з бісеру (Бойківщина, Волинь, Гуцульщина, Лемківщина, Покуття, Полісся тощо). Відомі українські майстри бісероплетіння (К. Тарчевська, А. Макухіна та ін.).</p>	<p>3</p>	<p>Знає та оповідає історію бісероплетіння.</p> <p>Розрізняє види бісеру за матеріалами та формою.</p> <p>Описує вивчені матеріали та інструменти для бісероплетіння.</p> <p>Розрізняє на запропонованих зразках вивчені способи нанизування бісеру.</p> <p>Називає вивчені види українських народних прикрас з бісеру.</p> <p>Описує регіональні особливості народних прикрас з бісеру, називає вивчених українських майстрів бісероплетіння.</p>
<p>Модуль 10. Українська народна іграшка</p>	<p>Історія виникнення та розвиток української народної іграшки.</p> <p>Матеріали та інструменти: ножиці, ніж, голка, нитки, текстиль, солома, сир, глина тощо.</p>	<p>7</p>	<p>Знає та оповідає історію української народної іграшки.</p> <p>Описує матеріали та інструменти для створення іграшки.</p>

	<p>Класифікація народної іграшки (солом'яна, керамічна, дерев'яна, сирна, текстильна вузлова лялька (мотанка) тощо).</p> <p>Класифікація народної ляльки за призначенням: обрядові, оберегові, ігрові, сувенірні. Пізнавально-ігрове призначення народної іграшки.</p> <p>Регіональні особливості виготовлення української народної керамічної іграшки (Опішня, Косів, Бубнівка, Полтава тощо).</p> <p>Відомі українські майстри народної іграшки (М. Мотийчук, Ф. Міщенко та ін.).</p>		<p>Знає та описує як класифікується українська іграшка за матеріалом та призначенням.</p> <p>Називає призначення вивчених прикладів традиційної української ляльки.</p> <p>Називає вивчені осередки виготовлення української народної керамічної іграшки та описує їх особливості.</p> <p>Називає вивчених відомих українських майстрів народної іграшки.</p>
<p>Модуль 11. Популярні світові техніки художнього текстилю (макrame та печворк)</p>	<p>Історія зародження та розвитку макраме та печворку.</p> <p>Матеріали (нитки, шнури, текстильні обрізки / клаптики тощо) та приладдя (дерев'яні та металеві заготівки, кільця, ножиці, швейна машинка, п'яльця, в'язальний гачок тощо).</p> <p>Типологія виробів в техніці макраме (гобелени, кашпо, прикраси, сумки, абажури тощо) та печворку (клаптикові килими, пледи, накидки тощо).</p> <p>Основні вузли макраме (простий лівий та правий, вузол «вісімка», петельний, репсовий, плаский,</p>	<p>4</p>	<p>Знає та оповідає історію зародження і розвитку макраме та печворку.</p> <p>Називає матеріали та приладдя для плетіння макраме та печворку.</p> <p>Описує вивчені типи виробів в техніці макраме та печворку.</p> <p>Називає та описує основні вузли макраме.</p>

	<p>квадратний, «Жозефіна», «Фріволіте»).</p> <p>Основні види печворку (традиційний, японський, крейзі, в'язаний, квілтінг) та техніки («шахматка», «швидкі квадрати», «спіраль», «соти» тощо).</p> <p>Сучасне використання техніки макраме та печворку (в побуті, одязі, інтер'єрі тощо).</p> <p>Відомі українські майстри, що працюють з текстилем (І. Бугорська, О. Нечаєва, Н.Ляшко та ін.).</p>		<p>Називає та описує основні види і техніки печворку.</p> <p>Наводить приклади використання техніки макраме та печворку у сучасному житті.</p> <p>Розповідає про вивчених українських майстрів, що працюють з текстилем.</p>
Всього годин у навчальному році:		35	

Під час виконання програми **підсумкового річного контролю** учень/учениця:

визначає вивчені види українського народного декоративного мистецтва, знає історію їх походження та висловлює власні судження щодо їх художніх образів;

називає необхідні матеріали та інструменти для художнього текстилю і народної іграшки, а також умови їх застосування;

описує характерні орнаментальні мотиви і традиційні прийоми стилізації, що застосовуються у вивчених видах декоративного мистецтва;

називає провідні осередки українського художнього текстилю та народної іграшки, а також їхніх видатних майстрів.

Четвертий рік навчання. Завдання: вивчення особливостей української вибійки та гончарного мистецтва (зокрема, технік/приймів, матеріалів, інструментів, умов їх підготовки/заготівлі й застосування); опанування провідних орнаментальних мотивів та прийомів стилізації сюжету/образу/форми; ознайомлення із творчістю відомих майстрів українського народного декоративного мистецтва (за вивченими техніками).

Навчальні модулі	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 12. Українська вибійка	Походження і розвиток вибійки. Історичні назви вибійок (вибиванка, мальованка,	8	Знає та оповідає історію виникнення вибійки. Називає українські історичні назви вибійок.

	<p>друкованиця, димка, пейстра, набійка).</p> <p>Матеріали для вибійок: тканини (ляні, бавовняні, шовкові, вовняні), вибивні дошки, фарби, віск, квачі тощо.</p> <p>Різновиди вибивних дощок: за формою (прямокутна з рапортним візерунком; за розмірами полотна; квадратів для хустин); за типом різьблення для отримання зображення (з вибраним тлом; з вибраним орнаментом).</p> <p>Техніки вибійок: зверху вибивання; з надруками (ясна фарба на темному тлі); кубове (резервне) вибивання.</p> <p>Орнамент для вибійок. Традиційні орнаментальні мотиви вибійок («звізди», «сосонки», «грибочки», «дороги», «галузки», «ружі», «огірки», «маки» тощо).</p> <p>Розташування мотивів вибійки на тканинах/виробах: стрічкове, сітчасте, концентричне, букетна композиція.</p> <p>Асортимент традиційних виробів, декорованих вибійкою (серветки, сумки, одяг, взуття, подушки/наволочки тощо).</p>		<p>Описує вивчені матеріали для вибійки.</p> <p>Розрізняє вивчені різновиди вибивних дощок.</p> <p>Називає вивчені техніки вибивання.</p> <p>Описує вивчені орнаментальні мотиви вибійок та варіанти їх розташування.</p> <p>Називає вироби, що декоровані вибійкою.</p>
<p>Модуль 13. Популярні світові техніки розпису по тканині</p>	<p>Види художнього розпису по тканині (ручний та машинно-заводський). Приладдя, інструменти (рами, скляні трубочки,</p>	<p>6</p>	<p>Розрізняє види художнього розпису по тканині за умовами виробництва.</p> <p>Називає приладдя, інструменти, матеріали та барвники.</p>

	<p>резерв, пензлі тощо), матеріали (тканина: шовк, бавовна, льон тощо) та барвники (анілінові, природні тощо) для художнього розпису по тканині.</p> <p>Композиційні засоби виразності в художньому розписі по тканині (симетрія, ритм, колорит тощо) та прийоми стилізації.</p> <p>«Холодний батик». «Гарячий батик». «Вузликівий батик». Вільний розпис. Розпис по-вологому.</p> <p>Українські майстри художнього розпису по тканині (Т. Витягловська, А. Кляповська та ін.).</p> <p>Використання художнього розпису по тканині в сучасній моді.</p>		<p>Описує композиційні засоби виразності та прийоми стилізації, що найчастіше застосовуються в розписі по тканині.</p> <p>Описує особливості вивчених технік розпису по тканині</p> <p>Розповідає про вивчених українських майстрів художнього розпису по тканині.</p> <p>Наводить приклади використання розпису по тканині в сучасній моді.</p>
<p>Модуль 14. Гончарне мистецтво України</p>	<p>Історія розвитку гончарства.</p> <p>Матеріали, інструменти для гончарства (глина, ангоби, полива, гончарне коло, стеки, гончарний ніжик, пензлик, дротик, спринцівка тощо).</p> <p>Технологія традиційного гончарства (підготовка глини; формування виробу за допомогою гончарного кола; декорування; висушування гончарного виробу; випалювання виробу). Види традиційного гончарного посуду (миска,</p>	<p>15</p>	<p>Знає та оповідає історію виникнення гончарства.</p> <p>Називає матеріали та інструменти, що застосовують в гончарній справі.</p> <p>Описує технологічні етапи гончарного виробництва.</p> <p>Розрізняє вивчені види традиційного гончарного посуду.</p>

	<p>глек, кухоль, макітра, горщик тощо).</p> <p>Особливості технології виготовлення теракотових, чорнодимлених, полив'яних виробів.</p> <p>Техніки декорування глиняних виробів (ріжкування, ритування, фляндрівка, лощення тощо).</p> <p>Осередки традиційного гончарства України (Опішня, Гавареччина, Косів, Васильків тощо) та відомі майстри гончарної справи (Г. Пошивайло, О. Луцишин, М. Галас та ін.).</p>		<p>Називає вивчені технологічні особливості виготовлення глиняних виробів.</p> <p>Розрізняє та описує вивчені традиційні техніки декорування глиняних виробів.</p> <p>Називає вивчених відомих народних майстрів та центри традиційного гончарства України.</p>
<p>Модуль 15. Декоративна кераміка сучасної України</p>	<p>Історія виникнення та розвитку декоративної кераміки в Україні.</p> <p>Технологічні підвиди кераміки: теракота, майоліка, фаянс, порцеляна, кам'яна маса, шамот.</p> <p>Технологія виготовлення керамічних виробів: приготування сировини для кераміки; способи виготовлення (гончарювання, відливка в гіпсових формах, штампування); висушування та випалювання кераміки; способи декорування.</p> <p>Сучасні техніки декорування керамічних виробів (поливи, ангоби, підполивний та</p>	<p>6</p>	<p>Знає та оповідає історію виникнення декоративної кераміки в Україні.</p> <p>Знає та описує вивчені технологічні підвиди кераміки.</p> <p>Розрізняє способи формування глиняних виробів на запропонованих зразках.</p> <p>Описує вивчені сучасні техніки декорування керамічних виробів.</p>

	надполивний розпис, фактури). Сучасна декоративна кераміка в Україні (на прикладі творчої діяльності професійних художників-керамістів: Т. Левківа, М. Галенка, В. Хижинського, Н. Ісупової та ін.)		Розповідає про вивчених відомих українських художників-керамістів.
Всього годин у навчальному році:		35	

Під час виконання програми **підсумкового річного контролю** учень/учениця:

визначає вивчені види українського народного декоративного мистецтва, знає історію їх походження та висловлює власні судження щодо їх художніх образів;

називає необхідні матеріали та інструменти для гончарного мистецтва і художньої вибійки, а також умови їх застосування;

описує характерні орнаментальні мотиви і традиційні прийоми стилізації, що застосовуються у вивчених видах декоративного мистецтва;

називає провідні осередки українського керамічного й гончарного мистецтва та художнього розпису по тканині, а також їхніх видатних майстрів.

П'ятий рік навчання. Завдання: вивчення особливостей художньої обробки дерева, металу та натуральних твердих матеріалів (зокрема, технік/приймів, матеріалів, інструментів, умов їх підготовки/заготівлі й застосування); опанування провідних орнаментальних мотивів та прийомів стилізації сюжету/образу/форми; ознайомлення із творчістю відомих майстрів українського народного декоративного мистецтва (за вивченими техніками).

Навчальні модулі	Зміст навчання	Орієнтовна кількість годин	Результати навчання
Модуль 16. Художня та промислова обробка деревини	Розвиток художньої обробки деревини в Україні. Класифікація деревини за придатністю для художнього різьблення (липа, клен, вільха, горіх тощо).	16	Знає історію виникнення та розвитку різьблення по дереву в Україні. Називає вивчені породи деревини, придатної для різьблення.

	<p>Інструменти та пристрої для виконання різьби (верстак, стамески різного розміру, різьбярські ножі, свердла, молоточки тощо).</p> <p>Техніки художньої обробки деревини та декорування різьбленням (вирізування, видовбування, виточування, бондарні та столярні прийоми тощо).</p> <p>Види різьблення по дереву: площинно-виїмкове, площинно-рельєфне плоске, площинно-прорізне плоске, рельєфне, об'ємно-скульптурне та комбіноване різьблення.</p> <p>Орнаментальні мотиви різьблення (геометричні, рослинні, анімалістичні тощо).</p> <p>Бондарство як вид деревообробного промислу (виготовлення ємностей: бочок, діжок, барил, цебер тощо).</p> <p>Центри художньої обробки деревини в Україні (м. Косів, с. Яворів тощо) та відомі майстри різьблення (Ю. Шкрібляк, М. Панько, В. Ворончак та ін.).</p>		<p>Знає та називає інструменти та пристрої для різьблення по дереву.</p> <p>Знає та називає вивчені техніки обробки деревини та її декорування.</p> <p>Знає та називає вивчені різновиди різьблення.</p> <p>Описує вивчені орнаментальні мотиви різьблення.</p> <p>Розповідає про бондарство та описує асортимент бондарських виробів.</p> <p>Називає вивчені українські осередки художньої обробки деревини та відомих майстрів-різьбярів.</p>
<p>Модуль 17. Художня обробка металу</p>	<p>Історичні відомості про художню обробку металу в Україні.</p> <p>Виготовлення виробів з металу за різними технологіями: кування, литво, карбування тощо. Відомі українські регіони</p>	<p>10</p>	<p>Знає та розповідає про історію обробки металу в Україні.</p> <p>Розрізняє вивчені технології виготовлення виробів з металу.</p> <p>Знає та називає вивчені</p>

	обробки металу (Івано-Франківщина, Тернопільщина тощо) та майстри художньої обробки металу (П. Харінчук, Д. Дутчак та ін.).		українські регіони художньої обробки металу і відомих майстрів.
Модуль 18. Художня обробка твердих натуральних матеріалів	<p>Перші відомості про художню обробку твердих натуральних матеріалів.</p> <p>Традиційні матеріали (камені, пісковик, ріг, кістка тощо).</p> <p>Інструменти і приладдя для роботи:(бури (свердла), головки гравірувальні (для скульптурних робіт), голки твердосплавні для нанесення зображень на камінь тощо).</p> <p>Скульптура великих і малих форм з каменю, кістки та рогу.</p> <p>Застосування предметів з твердих матеріалів у побуті (гребінці, чарки, скриньки, табакерки, браслети, вази тощо).</p> <p>Сучасні майстри художньої обробки твердих натуральних матеріалів (П. Антип, О. Дяченко, В. Бик та ін.).</p>	9	<p>Знає та розповідає про художню обробку твердих натуральних матеріалів.</p> <p>Знає та називає матеріали та інструменти для роботи з твердими натуральними матеріалами.</p> <p>Розрізняє скульптурні форми за натуральними матеріалами.</p> <p>Знає та описує предмети побуту з натуральних твердих матеріалів.</p> <p>Знає та називає вивчених сучасних майстрів художньої обробки твердих натуральних матеріалів.</p>
Всього годин у навчальному році:			35

Під час виконання програми **підсумкового річного контролю** учень/учениця:

визначає вивчені види українського народного декоративного мистецтва, знає історію їх походження та висловлює власні судження щодо їх художніх образів; називає необхідні матеріали, інструменти для художньої обробки деревини, металу та твердих натуральних матеріалів, а також умови їх застосування;

описує характерні орнаментальні мотиви і традиційні прийоми стилізації, що застосовуються у вивчених видах декоративного мистецтва;

називає провідні осередки української художньої обробки деревини, металу та твердих натуральних матеріалів, а також їхніх видатних майстрів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ⁴

Модуль 1. Українська витинанка

1. Вербицька З. В. Витинанки: уроки і заняття гуртка. Тернопіль : Підручники і посібники, 2007. 112 с.
2. Витинанка: від традиції до сучасних інтер'єрів. URL: <https://ukrainer.net/vytynanka/> (дата звернення: 22.12.2021).
3. З історії подільської витинанки. *Вінницький обласний центр народної творчості* : веб-сайт. URL: https://www.vocnt.org.ua/statti/vitinanka_kosakivskiy (дата звернення: 25.12.2021).
4. Захарчук-Чугай Р. В., Антонович Є. А. Українське народне декоративне мистецтво: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Знання, 2012. 342 с.
5. Ковальчук Т. П. Художня обробка паперу. Курс І. Наочно-методичний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2010. 88 с.
6. Мельник В. М. Мистецтво витинанки та аплікації: навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2006. С. 121–130.
7. Мельник В. М., Трач С. К. Витинанки на уроках образотворчого мистецтва. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2000. 48 с.
8. Станкевич М. Українські витинанки. Київ : Наукова думка, 1986. 122 с.
9. Українська витинанка. *Сайт про витинанку в Україні та світі* : веб-сайт. URL: <http://www.ukrvytynanka.com.ua/UA/> (дата звернення: 23.12.2021).

Модуль 2. Художнє плетіння з природних матеріалів

1. Бараболя Ю. Вироби із рогами плете майстриня із Вінниччини. 2 грудня 2020. *Суспільне. Новини* : веб-сайт. URL: <https://suspilne.media/84900-virobi-iz-rogozi-plete-majstrina-iz-vinnici/> (дата звернення: 15.12.2021).
2. Гайова Є. Традиційні та сучасні види лозоплетіння на Хустщині. *Спадщина предків: культурно-історичний портал* : веб-сайт. URL: <https://spadok.org.ua/narodni-promysly/tradytsiyni-ta-suchasni-vydy-lozopletinnya-na-khustshchyni> (дата звернення: 15.12.2021).
3. Історія розвитку художнього плетіння з природних матеріалів. URL: https://msn.khnu.km.ua/pluginfile.php/295861/mod_resource/content/1/тема%202.pdf (дата звернення: 26.12.2021).
4. Зузяк Т. П. Художнє плетіння з рослинних матеріалів в Україні XIX – XX ст. : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : 17.00.06. Львів, 2004. 19 с. URL: <http://surl.li/bejuw> (дата звернення: 23.12.2021).
5. Лозоплетіння. *Енциклопедія сучасної України* : веб-сайт. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=56290 (дата звернення: 26.12.2021).

⁴ Список укладено за модулями (видами декоративного мистецтва).

6. Никулина О. П. Декоративные изделия из соломки своими руками. Ростов-на-Дону : Феникс, 2007. 141 с.

7. Павленко Р. Українські народні вироби із соломи. Львів :Свічадо, 2015. 120 с.

8. Плетіння. *Чернігівський обласний центр народної творчості* : веб-сайт. URL: <http://onmckim.com.ua/publ/2-1-0-23> (дата звернення: 28.12.2021).

9. Ремесло лозоплетіння в м. Лозовій Харківської області. *Харківський обласний організаційно-методичний центр культури і мистецтва*. URL: <https://www.cultura.kh.ua/uk/intangible-cultural-heritage/elements/4880-lozopletinnja-m-lozova-harkivskoju-oblasti> (дата звернення: 21.12.2021).

10. Рогозоплетіння. WE.ORG.UA : веб-сайт. URL: <https://we.org.ua/kultura/rogozopletinnya/> (дата звернення: 27.12.2021).

Модуль 3.Споріднені техніки світового декоративного мистецтва (техніки роботи з папером та флористичними матеріалами)

1. Ажурний квілінг / уклад. Я. О. Батій. Харків : Ранок, 2014. 32 с.

2. Ботюк О. Ф. Конструювання з паперу методом оригамі: навч.-метод. посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2002. 64 с.

3. Белецкая Л. Б. Прессованная флористика: картины из цветов и листьев. Москва : Эксмо, 2006. 64 с.

4. Маркова Е. А. Флористика: картины из лепестков и листьев. *Школа и производство*. 2006. № 5. С. 48–56; № 6. С. 46–54.

Модуль 4. Український народний розпис

1. Бубнівське гончарство. *Світлиця*. Вінниця, № 57. 2017. URL: https://www.vocnt.org.ua/statti/bubnivske_goncharstvo (дата звернення: 08.12.2021).

2. Батирєва І. Традиції орнаментального розпису бубнівської кераміки. *Автентична Україна* : веб-сайт. URL: <https://authenticukraine.com.ua/blog/tradicia-ornamentalnogo-rozpisu-bubnivskoi-keramiki> (дата звернення: 10.12.2021).

3. Татарчук М. Васильківська кераміка та твори мистецької династії Денисенків у фондовій колекції НМНАПУ. URL: <https://www.pyrohiv.com/activities/vasilkivska-keramika-denisenkiv.html> (дата звернення: 23.12.2021).

4. Батирєва І. Опішнянська кераміка. *Автентична Україна*: веб-сайт. URL: <https://authenticukraine.com.ua/blog/opisnanskaa-keramika> (дата звернення: 12.12.2021).

5. Косівська мальована кераміка. *Наукова бібліотека Київського національного університету культури і мистецтв* : веб-сайт. URL: <https://cutt.ly/ZIPQkx9> (дата звернення: 14.12.2021).

6. Малювання на склі. *Енциклопедія сучасної України* : веб-сайт. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=65619 (дата звернення: 27.12.2021).

7. Традиції декоративного розпису житла в культурах народів світу. *Миколаївський обласний центр народної творчості* : веб-сайт. URL: <https://ocnt.com.ua/tradici%D1%97-dekorativnogo-rozpisu-zhitla-v-kulturax-narodiv-svitu/> (дата звернення: 15.12.2021).

8. Кириченко М. А. Український народний декоративний розпис: навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. Київ : Знання-Прес, 2006. 228 с.

9. Косівський розпис. *Спадщина предків, культурно-історичний портал* : веб-сайт. URL: <https://spadok.org.ua/narodni-promysly/kosivskyy-rozpys> (дата звернення: 21.12.2021).

10. Мельник В. Український декоративний розпис на уроках образотворчого мистецтва : посіб. для вчителів, учнів, студентів. Тернопіль : Підручники і посібники, 2006. 64 с.

11. Петриківський первоцвіт. Альбом майбутнього художника. 5-й, 6-й рік життя / упоряд. В. І. Купрієнко та ін. Тернопіль : Мандрівець, 2018. 16 с.

12. Походження самчиківського розпису, його сучасний стан та символіка. *Науковий блог. Національний університет «Острозька академія»* : веб-сайт. URL: <http://naub.ua.edu.ua/2014/pohodzhennya-samchukivskoho-rozpysu-joho-suchasnyj-stan-ta-symvolika/> (дата звернення: 10.12.2021).

13. Самчиківський розпис – традиція, яку треба зберегти. *Рукотвори, народне мистецтво online* : веб-сайт. URL: <https://rukotvory.com.ua/info/samchukivskyy-rozpys-tradycija-jaku-treba-zberehty/> (дата звернення: 10.12.2021).

14. Самчиківський розпис. Друге життя. 17 грудня 2019. *Ukrainer* : веб-сайт. URL: <https://ukrainer.net/samchukivskyy-rozpys/> (дата звернення: 16.12.2021).

15. Самчиківський розпис: незвичайна техніка малювання для учнів. *На Урок* : веб-сайт. URL: <https://naurok.com.ua/post/samchukivskiy-rozpys-vchimo-ditey-azam-kompozici-ta-koloristiki> (дата звернення: 12.12.2021).

16. Саркісян М. Школа петриківського розпису. Танок «кошачкою». Авторська розробка завдань для практичного виконання. Київ : ВБ «Аванпост-Прим», 2020. 136 с.

17. Соболева О. Петриківський розпис – українське декоративно-орнаментальне малярство XIX–XXI ст. *Автентична Україна*: веб-сайт. URL: <https://authenticukraine.com.ua/blog/petrikivskij-rozpys> (дата звернення: 22.12.2021).

18. Традиція декоративного розпису села Самчики. *Автентична Україна*: веб-сайт. URL: <https://authenticukraine.com.ua/blog/tradicia-dekorativnogo-rozpisu-sela-samchiki> (дата звернення: 18.12.2021).

19. Шадріна А. Традиції народного розпису. *UAModna* : веб-сайт. URL: <https://uamodna.com/articles/tradyciyi-narodnogo-rozpysu/> (дата звернення: 10.12.2021).

Модуль 5. Писанкарство України

1. Білоус О., Сташук З. Школа писанкарства. Мистецтво та освіта. № 1, 1997. С. 38–46.

2. Білоус О., Сташук З. Школа писанкарства. Мистецтво та освіта. № 2, 1997. С. 37–44.

3. Білоус О., Сташук З. Школа писанкарства. Мистецтво та освіта. № 3, 1997. С. 38–42

4. Великдень: звичаї, обряди, страви / авт.-упоряд. Я. Музиченко. Львів : Свічадо, 2011, 160 с.
5. Верхова М. Великодня писанка. Тернопіль : Богдан, 2008. 40 с.
6. Верхова М. Писанки Поділля. Львів : Колесо, 2013. 192 с.
7. Влененко Т., Ктіторова Л. Фарбуємо писанки природними барвниками. Львів : Свічадо, 2015. 126 с.
8. Кавацюк В. Писанкова магія Мар'яни Ковбаснюк. *Народне мистецтво*. № 3–4, 2006. С. 62–63.
9. Кобальчинська Р. Хатні писанкові прикраси. *Народне мистецтво*. №1–2, 2009. С. 69–71.
10. Манько В. Взірці українських народних писанок. Львів : Свічадо, 2012. 40 с.
11. Писанкарство. *Українські традиції* : веб-сайт. URL: <https://traditions.in.ua/remesla/pysankarstvo> (дата звернення: 15.12.2021).
12. Світ у писанках Тараса Городецького / упоряд. В. Манько. Львів : Свічадо, 2009. 129 с.
13. Соломченко О. Писанки українських Карпат. Ужгород : Карпати, 2004. 239 с.
14. Сташук З. Відроджені через століття. *Народне мистецтво*. № 3–4, 2008. С. 82–85.
15. Форостюк О., Форостюк І. Писанкові барви світу. *Народне мистецтво*. № 1–2, 2009. С. 56–57.
16. Ясиновський В. Безкінечник. *Народне мистецтво*. № 1–2, 2007. С. 24–26.

Модуль 6. Гутництво

1. Старовинні ремесла та промисли України. Вип. III / упоряд. Н. М. Когутенко та ін. Миколаїв : [б. в.], 2009. 20 с.
2. Українське народознавство: навч. посіб. / за ред. С. П. Павлюка; передм. М. Г. Жулинського. Вид. 3-є (випр.). Київ : Знання, 2006. 568 с.
3. Гутництво. *Українські традиції* : веб-сайт. URL: <https://traditions.in.ua/remesla/1557-gutnytstvo> (дата звернення : 10.12.2021).
4. Ярещенко А. П. Під чаром рідної землі: посіб. із українознавства. Харків : Прапор, 2007. 339 с.

Модуль 7. Український художній текстиль

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Степанович М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів : Світ, 1992. 270 с.
2. Батирєва І. Кралевецьке переборне ткацтво. *Автентична Україна* : веб-сайт. URL: <https://authenticukraine.com.ua/blog/kroleveckij-tkanij-rusnik> (дата звернення : 23.12.2021).
3. Бесчастнов Н. П. Художественный язык орнамента: учеб. пособ. для студентов вузов. Москва : ВЛАДОС, 2010. 335 с.
4. Белкіна Е. О. Від подиву до творчості. *Мистецтво та освіта*. 1998, № 2. С. 12–19.
5. Білан М. С. Український стрій: навч. посіб. для вищих і серед. навч.

- закладів. Львівська Національна Академія Мистецтв. Львів : Апріорі, 2011. 314 с.
6. Гурська А. С. Мова та граматики українського орнаменту: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Альтернативи, 2003. 144 с.
7. Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник. Т. 1. А–К / за ред. Я. П. Запаска Львів : Афіша, 2000. 400 с.
8. Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник. Т. 2. Л–Я / за ред. Я. П. Запаска. Львів : Афіша, 2000. 400 с.
9. Захарчук-Чугай Р. В., Антонович Є. А. Українське народне декоративне мистецтво: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Знання, 2012. 342 с.
10. Історія виникнення ткацтва на українських землях. URL: <https://info.osvita.te.ua/wp-content/uploads/2021/06/trud-6.pdf> (дата звернення : 12.12.2021).
11. Кара-Васильєва Т., Чегусова З. Декоративне мистецтво України ХХ століття. У пошуках «великого стилю». Київ : Либідь, 2005. 280 с.
12. Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини / авт.-упоряд. О. А. Кратюк. Київ : Мистецтво, 1991. 208 с.
13. Луцан Н. І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Вид. 2-е. Київ : Слово, 2010. 170 с.
14. Народне мистецтво Тернопільщини: альбом / авт.-упоряд. М. Білоус; ред. В. Барна. Тернопіль : Тернограф, 2006. 86 с.
15. Народне мистецтво. Київ : Наукова думка, 2001. 64 с.
16. Сайт Національного музею українського народного декоративного мистецтва. URL: <https://www.mundm.kiev.ua/> (дата звернення : 22.12.2021).
17. Полікарпов І. С. Килими та килимові вироби: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 112 с.
18. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія): навч. посіб. для студентів ВНЗ мистецтва. Київ : Редакція вісника «АНТ», 2005. 400 с.
19. Титаренко В. П. Народні промисли України: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Полтава : Полтавський літератор, 2011. 523 с.
20. Ткацтво. *Про Україну : скарбниця українського народу* : веб-сайт. URL: <http://about-ukraine.com> (дата звернення : 27.12.2021).
21. Художня обробка матеріалів: орнаментика і технологія: навч. посіб. для студентів ВНЗ / Л. В. Оршанський, М. С. Курач, Г. Л. Ліщинська-Кравець, М. П. Олексюк; за заг. ред. Л. Оршанського. Тернопіль : Тернограф, 2013. 309 с.
22. Чегусова З. А., Кара-Васильєва Т. В., Придатко Т. О. Людмила Жоголь: Чарівниця художнього текстилю. Київ : Либідь, 2008. 264 с.
23. Школа ремесел: Соломоплетіння. Килимарство / упоряд. О. О. Колонькова. Київ : Шкільний світ, 2011. 94 с.

Модуль 8. Українська народна вишивка

1. Булгакова-Ситник Л. Подільська народна вишивка. Львів : НАН України, Ін-т народознавства, 2005. 325 с.

2. Гуцульська вишивка (з колекції Національного музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття ім. Й. Котабринського). Київ : Родовід, 2010. 200 с.

3. Калиняк М. В. Українська вишивка. Сучасне трактування: альбом. Львів : Українські технології, 2004. 116 с.

4. Кара-Васильєва Т. Полтавська народна вишивка. Київ : Наукова думка, 1983. 144 с.

5. Кара-Васильєва Т., Чорноморець А. Українська вишивка. Київ : Либідь, 2005. 160 с.

6. Коновалова О. Антропоморфні мотиви української народної орнаментики. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. 156 с.

7. Марусик Н. Буковинське вишиття і ткацтво. Знаки – символи. Київ-Чернівці : Народні джерела, 2011. 80 с.

Модуль 9. Українське бісероплетіння

1. Бісерні прикраси України. *Етнохата* : веб-сайт. URL: <https://etnoxata.com.ua/statti/traditsiji/bisernye-ukrasheniya-ukrainy/> (дата звернення : 12.01.2022).

2. Будзан А. Ф. Художні вироби з бісеру. *Народна творчість та етнографія*. 1986. № 6.

3. Супруненко В. М. Народини. Символи, вірування, звичаї та побут українців. Запоріжжя : Берегиня, 1993. 136 с.

4. Успенська М. Бісер: крок за кроком. Харків : Книжковий клуб, 2005.

5. Федорчук О. Українські народні прикраси з бісеру. Львів : Свічадо, 2007. 119 с.

6. Чулак М. Бісерні прикраси Карпатського краю. Львів : Апріорі, 2015. 168 с.

7. Як українські майстри задають тон у розвитку бісероплетіння. *UATV* : веб-сайт. URL: <https://uatv.ua/uk/yak-ukrayinski-majstry-zadayut-ton-u-rozvytku-biseropletinnya-video/> (дата звернення: 10.01.2022).

Модуль 10. Українська народна іграшка

1. Герус Л. Українська народна іграшка. Київ : Балтія-Друк, 2016. 64 с.

2. Іграшка народна. *Енциклопедія сучасної України* : веб-сайт. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=13753 (дата звернення : 17.12.2021).

3. Найден О. С. Українська народна іграшка. Сміслові та обрядові основи. *Образотворче мистецтво*. 1991. №3. С. 27–30.

4. Найден О. С. Українська народна іграшка: Історія. Семантика. Образна своєрідність. Функціональні особливості. Київ : АртЕк, 1999. 256 с.

5. Найден О. С. Українська народна лялька. Київ : Стилос, 2020. 239 с.

6. Народні ляльки Одещини. Історія та Сучасність. Виставка. *Контекст-Причорномор'є* : веб-сайт. URL: <https://prichernomorie.com.ua/odessa/civilization/2021-05-23/157.php> (дата звернення : 10.01.2022).

7. Шипілова І. Народні ляльки Одеської області. Одеса : Освіта України, 2020. 196 с.

Модуль 11. Популярні світові техніки художнього текстилю (макrame та печворк)

1. Ажурная вязь макраме. Сост. Ашастина Е.Н. Санкт-Петербург : Литера, 1998. 96 с.

2. Кибалова Л., Гербенова О., Ламарова М. Иллюстрированная энциклопедия моды. Прага : Артия, 1988. С. 317–321.

3. Нагель О. Художественное лоскутное шитье: Основы лоскутного шитья и традиции народного текстильного лоскута. Учеб.-метод. пособ. для учителя. Москва : Пресс, 2000. 95 с.

4. Штауб-Вахсмут Б. Пэчворк и квилт. Лоскутное шитьё. Москва : Проф-Издат, 2011. 79 с.

Модуль 12. Українська вибійка

1. Історія української народної вибійки по полотну. *Спадщина предків : культурно-історичний портал* : веб-сайт. URL: <https://spadok.org.ua/narodni-promysly/istoriya-ukrayinskoji-narodnoji-vybiyky-po-polotnu> (дата звернення : 27.12.2021).

2. Орнамент української вибійки. Київ : Видавництво Академії архітектури УРСР, 1950. 57 с.

Модуль 13. Популярні світові техніки розпису по тканині

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Степанович М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів : Світ, 1992. 270 с.

2. Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник. Т. 1. А-К / за ред. Я. П. Запаска Львів : Афіша, 2000. 400 с.

3. Декоративно-ужиткове мистецтво. Словник. Т. 2. Л-Я / за ред. Я. П. Запаска. Львів : Афіша, 2000. 400 с.

4. Захарчук-Чугай Р. В., Антонович Є. А. Українське народне декоративне мистецтво: навч. посібник для студентів ВНЗ. Київ : Знання, 2012. 342 с.

5. Каянович Л. Л. Декорируем ткань. Шаг за шагом. Харьков : Книжный Клуб, 2006. 64 с.

6. Курач М. С., Олексюк М. П. Художнє проектування: композиція і графіка моделей одягу: навч. посібник. Кременець : ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2017. 107 с.

7. Луцан Н. І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну: навч. посібник для студентів ВНЗ. Вид 2-е. Київ : Слово, 2010. 170 с.

8. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія): навч. посіб. для студентів ВНЗ мистецтва. Київ : Редакція вісника «АНТ», 2005. 400 с.

9. Художня обробка матеріалів: орнаментика і технологія: навч. посібник для студентів ВНЗ / Л. В. Оршанський, М. С. Курач, Г. Л. Ліщинська-Кравець,

М. П. Олексюк; за заг. ред. Л. Оршанського. Тернопіль : Тернограф, 2013. 309 с.

10. Чуйко Олег Дмитрович. *Івано-Франківська обласна організація Національної спілки художників України* : веб-сайт. URL: <https://ifoonshu.com.ua/index.php/chleny-spilky-t-ya/chuiko-oleh-dmytrovych> (дата звернення : 27.12.2021).

11. Эрл К. Роспись по шелку: основы мастерства. Москва : АРТ-Родник, 2007. 111 с.

Модуль 14. Гончарне мистецтво України

1. Іванна Козак-Ділета. *Сайт майстрині традиційної гуцульської кераміки* : веб-сайт. URL: <https://dileta.kosiv.biz> (дата звернення : 15.12.2021).

2. Лащук Ю. Покутська кераміка. Опішне : Українське народознавство, 1998. 142 с.

3. Лащук Ю. Ф. Косівська кераміка. Київ : Мистецтво, 1966. 98 с.

4. Косівська мальована кераміка. *Наукова бібліотека Київського національного університету культури і мистецтв* : веб-сайт. URL: <http://lib.knukim.edu.ua/proekti-biblioteki/proekt-skarbi-nacii/kosivska-malovana-keramika/> (дата звернення : 15.12.2021).

5. Пошивайло О. М. Гончарство Лівобережної України 19 – початку 20 століть і відображення в ньому духовних настанов української народної свідомості. Київ : Молодь, 1991. 280 с.

6. Пошивайло О. Опішнянська мальована миска другої половини ХІХ – початку ХХ століття. Київ : Українське Народознавство, 2010. 640 с.

7. Рахно К. Ю. Перунове полум'я: міфологія та обрядовість слов'янських гончарів: монографія. Полтава : АСМІ, 2012. 433 с.

8. Романець Т. А. Стародавні витоки мистецтва української народної кераміки : навч. посіб. Київ : Просвіта, 1996. 207 с.

9. Титаренко В. Миски Поділля. Київ : Народні джерела, 2007. 152 с.

Модуль 15. Декоративна кераміка сучасної України

1. Галенко Марко. Маю що сказати. *Національний музей українського народного декоративного мистецтва* : веб-сайт. URL: <https://www.mundm.kiev.ua/EXHIBIT/GALENKO.SHTML> (дата звернення : 15.12.2021).

2. Левків Тарас. До 75-річчя від дня народження. *Національний музей українського народного декоративного мистецтва* : веб-сайт. URL: https://www.mundm.kiev.ua/EXHIBIT/T_LEVKIV.SHTML (дата звернення : 17.12.2021).

3. Петрашенко В. О. Керамічне виробництво як галузь давньоруського ремесла. *Енциклопедія історії України* : у 10 т. / редкол. В. А. Смолій (голова) та ін. Київ : Наукова думка, 2007. Т. 4 . Ка-Ком. 528 с.

4. Українська кераміка: молочена, поливана, чорнодимлена. *Етнохата: свій до свого по своє* : веб-сайт. URL: <https://etnoxata.com.ua/statti/traditsiji/ukrajinska-keramika-molochena-polivana-chornodimlena/> (дата звернення : 17.12.2021).

5. Хижинський Володимир. Галерея мистецтв. *Галерея мистецтв* : веб-сайт. URL: <https://web.archive.org/web/20080709115042/http://www.art.lutsk.ua/art/khizhinsky/index.shtml> (дата звернення : 17.12.2021).

Модуль 16. Художня та промислова обробка деревини

1. Бірюков М. Косівські різьбярі. Львів : Книжково-журнальне видавництво, 1954. 32 с.
2. Будзан А. Ф. Різьба по дереву в Західних областях України. Київ : Видавництво Академії наук Української РСР, 1960. 182 с.
3. Гуцульська різьба. Візуально-міфологічні закономірності орнаменту: теорія і практика / І. А. Юрченко; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів : Львівська політехніка, 2011. 368 с.
4. Культура і побут населення України. Київ : Либідь, 1993. 284 с.
5. Різьбярі Коломийщини : каталог виставки / авт.-упоряд. К. Каркадим. Івано-Франківськ : Облвидав, «Галичина», 1992. 12 с.
6. Соломченко О. Г. Гуцульське народне мистецтво і його майстри. Київ : Радянська Україна, 1959. 59 с.

Модуль 17. Художня обробка металу

1. Енциклопедія художнього металу. Т. І. Світовий та український художній метал. Т. II. Художній метал України ХХ - поч. ХХІ ст. / автор проекту Р. Т. Шмагало. Львів : Априорі, 2015. 420 с.
2. Жолтовський П. Художній метал: Історичний нарис. Київ : Мистецтво, 1972. 116 с.
3. Музей исторических драгоценностей УРСР : фотоальбом / Ганина О., Старченко Е., Арустамян Ж., Гарбуз Б. Киев : Мистецтво, 1984. 114 с.
4. Петренко М. Українське золотарство XVI–XVIII ст. Київ : наукова думка, 1970. 208 с.
5. Спаський І. Дукати і дукачі України: Історичне нумізматичне дослідження. Київ : Наукова думка, 1970. 167 с.
6. Ювелірне та емалеве мистецтво : кат. робіт / Волощак В. Львів : Растр-7, 2014. 127 с.

Модуль 18. Художня обробка твердих натуральних матеріалів

1. Савчук Г. Нове ім'я – Василь Ярич. *Жовтень*. 1987. № 5. С. 130–132.
2. Ярич Василь. *Art Lviv Online* : веб-сайт. URL: <https://art.lviv-online.com/vasyl-yarych/> (дата звернення: 16.10.2021).
3. Історія розвитку художньої обробки кістки і рогу. URL: <https://cutt.ly/fIPRemR> (дата звернення: 16.10.2021).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Рівні компетенції	Бали	Характеристика навчальних досягнень
Початковий	1–3	Розрізняє види українського народного декоративного мистецтва, може назвати та описати 2-3 види. Відтворює незначну частину навчального матеріалу, пізнавальний інтерес формується вибірково, не в повній мірі володіє поняттями і термінами. Двома-трьома простими реченнями розповідає про творчий процес, відповідає на запитання здебільшого у формі ствердження або заперечення, не може аргументувати, робити висновки.
Середній	4–6	Виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, відтворює основний зміст навчальної теми, відповідаючи на запитання викладача. Пояснює одну-дві окремі ознаки вивчених термінів, здатний з помилками й неточностями дати їм визначення. Має труднощі у висловлюванні власної думки, з допомогою викладача може робити висновки, аналізувати, порівнювати, висловлювати оціночні судження.
Достатній	7–9	Виявляє пізнавальний інтерес, демонструє навички та вміння, що відповідають року навчання, висловлюється логічно, хоч і має неточності під час відповіді. Вміє порівнювати та узагальнювати окремі факти, формулює й обґрунтовує свої висновки, знаходить і виправляє допущені помилки.
Високий	10–12	Має системні знання з дисципліни «Українське народне декоративне мистецтво», використовує їх у різних ситуаціях. Уміє користуватися джерелами інформації, ставити самостійно пізнавальну мету в процесі виконання навчальних завдань та проявляти творчий підхід до їх вирішення.

**Показчик імен відомих майстрів
українського народного декоративного мистецтва**

***Роз'яснення щодо формування та використання показчика імен
відомих майстрів декоративних технік, що вивчаються***

Пропонований показчик імен відомих майстрів допомагає зорієнтуватися в персоналіях українського народного декоративного мистецтва за визначеними техніками (за навчальним модулем/підмодулем). Викладач може скористатися пропозицією розробників/укладачів (визначивши оптимальну кількість персоналій) або самостійно скласти/поширити показчик імен з урахуванням рівня популярності конкретних декоративних технік у відповідних регіонах.

Модуль 1. Українська витинанка

Руденко Марія (с. Слобода Яришівська, Вінницька обл.); Городинська Оксана, Гоцуляк Марія (м. Могилів-Подільський, Вінницька обл.); Зяткіна Ірина (м. Бердянськ, Запорізька обл.); Власійчук Дмитро (м. Хмільник, Вінницька обл.); Корчинський Василь (м. Київ); Пушкарьов Андрій (м. Дніпро); Баркар Жанна (м. Одеса); Альошкіна Дар'я (м. Львів); Крамаренко Тарас (с. Литвинівка, Черкаська обл.); Теліженко Микола (Черкаська обл.); Танадайчук Сергій (м. Бердичів, Житомирська обл.); Вакуленко Олеся, Коношко Ганна (м. Харків); Дудар Галина (м. Тернопіль) та інші.

Модуль 2. Художнє плетіння з природних матеріалів

Данилюк Федір, Чернюк Борис (м. Кременець, Тернопільська обл.); Кучер Галина (м. Вишгород); Казновецький Василь (с. Млинівці, Тернопільська обл.); Вронська Руслана (с. Сьомаки, Волинська обл.); Павленко Раїса (м. Київ); Педяш Галина (Полтавська обл.); Муринів Ганна та Володимир (Львівська обл.); Чонка Інна (м. Ковель); Пшеничнюк Олексій (м. Озерянка, Житомирська обл.); Кравчуки Марія та Іван (Волинь) та інші.

**Модуль 3. Споріднені техніки світового декоративного мистецтва
(техніки роботи з папером та флористичними матеріалами)**

Манченко Ніна, Чаус Валентина, Бердник Тетяна (м. Київ), Данченко Інна (м. Миколаїв) та інші.

Модуль 4. Український народний розпис

Собачко-Шостак Ганна (с. Скопці, Київська обл.); Раковський Віктор, Касьянов Сергій (с. Самчики, Хмельницька обл.); Скицюк Іван (с. Петриківка, Дніпропетровська обл., м. Київ); Тимченко Марфа (с. Петриківка, Дніпропетровська обл., м. Київ); Хома Параска (с. Чернятин, Івано-Франківська обл.), Герасименки Яків та Яким (с. Бубнівка, Вінницька обл.); Міщенко Фросина

(с. Новоселівка, Вінницька обл.); династія Денисенків (м. Васильків, Київська обл.); Протор'єви Валерій та Надія (м. Васильків, Київська обл.); Соколенко Василь (с. Петриківка, Дніпропетровська обл.); Бейсюк Оксана (м. Косів); Бахматюк Олекса (м. Косів); Опарій Олександр (м. Львів); Самарська Ганна (с. Петриківка, Дніпропетровська обл.); Вакуленко Тамара та Олександр (м. Харків) та інші.

Модуль 5. Писанкарство України

Манько Віра (м. Львів); Білоус Оксана (м. Київ); Сташук Зоя (м. Київ); Городецький Тарас, Опарій Олександр (м. Львів); Верхова Марина (м. Вінниця); Пірус Тетяна (м. Вінниця); Мороховець Тетяна (м. Могилів-Подільський); Влененко Тетяна (м. Київ); Крамар Ростислав (м. Тернопіль); Поднежна Галина, Данилюк Петро (м. Кременець) та інші.

Модуль 6. Гутництво

Павловський Мечеслав (с. Люберська Гута, Житомирська обл.); Черняк Франц, Геру Олексій, Бокотей Михайло та Андрій, Петрук Роман, Звір Олесь, Валько Богдан, подружжя Білоус Василь та Романа, Мандрика Леся, Гулянський Йосип, Думич Петро, Драчук Василь, Жук Роман, Чабан Іван (м. Львів), Воїнов Микола (м. Артемівськ, Донецька обл.) та інші.

Модуль 7. Український художній текстиль

Шабатура Стефанія, Паук Наталія, Шульга Зеновія, Парута-Вітрук Ольга, Печенюк Таміла (м. Львів); Жоголь Людмила (м. Київ); Шевчук Петро (сmt. Решетилівка, Полтавська обл.); Пілюгіна Ольга (м. Полтава); Витягловська Тетяна, (м. Тернопіль); Шостак-Орлова Ірина, Кізімова Оксана, Ковальчук Олександр, Бугорська Ірина (м. Вінниця); Базак Марта, Майданець-Саєнко Леся, Дяченко-Забашта Наталія, Ганжа Степан (м. Київ); Сокол Оксана (м. Львів); Біндас Ольга (м. Тернопіль); Кравчинська Олена (м. Харків); Нечаєва Ольга (м. Рівне); Покотило Тамара (м. Чернівці) та інші.

Модуль 8. Українська народна вишивка

Ушеренко Ганна (с. Данине, Чернігівська обл.); Макаренко Світлана, Степаненко Ольга (м. Дніпро); Албатова Поліна (м. Новомосковськ); Кісь Алла, Вакуленко Надія, Пілюгіна Ларіса, Дмитренко Наталія (сmt. Решетилівка, Полтавська обл.), Костюченко Ольга (м. Чернігів) та інші.

Модуль 9. Українське бісероплетіння

Чулак Марія (м. Івано-Франківськ), Тарчевська Катерина (м. Київ); Макухіна Анна (м. Київ); Ровинська Людмила (м. Київ); Артюхова Наталія (м. Олександрія, Кіровоградська обл.); Рипан Марія (м. Торонто, Канада) та інші.

Модуль 10. Українська народна іграшка

Макаренко Тамара, Івінська Інна, Родкіна Ольга, Горбунова Тамара (м. Дніпро); Соколов Олександр (м. Запоріжжя); Любас Маріанна (м. Кривий Ріг); Луганський Василь (м. Новомосковськ); Кіщук Марія та Ганна (м. Косів, Івано-Франківська обл.); Мотійчук Марія (с. Брустури, Косівський район, Івано-Франківська обл.); Міщенко Фросина (с. Новоселівка, Вінницька обл.); Приходько Іван (с. Дударків, Київська обл.); Кудря Дмитро (м. Олександрія, Кіровоградська обл.); Дьяченко Марина (м. Кривий Ріг); Селюченко Олександра та Діденко Ганна (Опішня, Полтавська обл.) та інші.

Модуль 11. Популярні світові техніки художнього текстилю (макrame та печворк)

Лашки Наталія та Ілля (м. Кам'янець-Подільський); Максименко Анна, Присяжнюк Олена, Макаревич Марія (м. Київ) та інші.

Модуль 12. Українська вибійка

Маркар'ян Володимир та Алла (м. Полтава); Білоус Оксана (м. Київ); Костюченко Ольга (м. Чернігів); Бриндікови Одарка та Олександр (м. Львів); Онищенко Наталя (м. Кривий Ріг); Сокол Оксана (м. Львів) та інші.

Модуль 13. Популярні світові техніки розпису по тканині

Хладяк Марко (м. Київ); Завальнюк Ольга (м. Херсон); Гронська Наталія, Мисковець Тетяна, Мороз Тамара, Грибань Надія, Шимакіна Наталія (м. Київ); Лукаш Лариса (м. Полтава); Ядчук-Богомазова Тетяна, Фадєєва Юлія (м. Луцьк); Оксана Галайчук, Кляповська Алевтина. (м. Рівне); Звір Олесь, Бурак Софія. (м. Львів); Чуйко Олег (м. Івано-Франківськ); Литвин Олександр (м. Вінниця); Витягловська Тетяна (м. Тернопіль); Куліш Тетяна (м. Черкаси) та інші.

Модуль 14. Гончарне мистецтво України

Герасименко Яким та Яків, Міщенко Фросина, Шпак Тетяна (с. Бубнівка, Вінницька обл.); Падалка Яків (с. Віта-Поштова, Київська обл.); Назарчук Мотрона, Коломієць Захар, Омеляненко Василь, Китриш Михайло, Білик Іван, Пошивайло Гаврило та Микола (сmt. Опішня, Полтавська обл.); Галас Михайло (с. Вільхівка, Закарпатська обл.); Бакусевич Мар'ян (с. Гавареччина, Львівська обл.); Луцишин Олексій (м. Вінниця) та інші.

Модуль 15. Декоративна кераміка сучасної України

Ковалевич Ігор, Береза Ігор, Друль Ганна, Липа Оксана, Бабій Василь, Левків Тарас (м. Львів); Береза Зеновій (с. Женів, Львівська обл.); Ярошевич Уляна (сmt. Нижанковичі, Львівська обл.); Філінська Людмила (м. Вінниця); династія Денисенків (м. Васильків, Київська обл.); Протор'єви Валерій та Надія (м. Васильків, Київська обл.); Хижинський Володимир, Ісупова Неллі, Галенко

Марк (м. Київ); Пасічна Світлана (м. Полтава) та інші.

Модуль 16. Художня та промислова обробка деревини

Шкрібляки Юрій та Василь (с. Яворів, Івано-Франківська обл.), Грималюк Іван, Мегединюк Марко (с. Річка, Івано-Франківська обл.); Ворончак Володимир (м. Вижниця, Чернівецька обл.); Лупійчук Володимир (м. Тернопіль); Сухорський Андрій (м. Львів); Стринадюк Микола, Баранюк Іван (м. Косів, Івано-Франківська обл.); Панько Микола (м. Чернігів); Нагнибіда Валентин (м. Кременчук); Корпанюк Василь (м. Івано-Франківськ); Штепа Антон (с. Сваричівка, Чернігівська обл.); Грепиняк Микола (с. Брустурів, Івано-Франківська обл.); Завгородній Василь (м. Київ); Приходько Іван (с. Дударків, Київська обл.) та інші.

Модуль 17. Художня обробка металу

Бажалук Всеволод (м. Івано-Франківськ); Баньковський Олег (с. Вовковиї, Рівненська обл.); Бурковський Андрій (смт. Вишнівець, Тернопільська обл.); Гаркус Олег (м. Косів, Івано-Франківська обл.); Харінчук Петро (с. Красноїлля, Івано-Франківська обл.); Дутчак Дмитро (с. Брусторів, Івано-Франківська обл.); Дедишин Мирослав (м. Львів); Зарицький Михайло (м. Івано-Франківськ) та інші.

Модуль 18. Художня обробка твердих натуральних матеріалів

Антип Петро (м. Горлівка; м. Київ); Капустяка Олег, Ярич Василь (м. Львів); Кочмар Володимир (м. Харків); Бик Василь, Владимиров Олексій, Дяченко Олександр (м. Київ), Альошкін Олексій (с. Букатинка, Вінницька обл.) та інші.